

Sanarfinermut Avatangiisinullu politikit Kommuneqarfik Sermersooq 2009-12

Imarisai

1.0 Aallaqqaasiut	3
2.0 Naleqassutsinut tunngavissat	4
3.0 Takorluukkat	7
4.0 Kommunip Sanarfinerni Avatangiisinilu suliassai.....	8
5.0 Politikit.....	9
5.1 Ineqarnermut politik.....	10
5.2 Illoqarfinnii sanaartornernut Attaveqaateqarnernullu politik.....	13
5.3 Pilersaarusionernut politik	13
5.4 Pinngortitamut, Avatangiisinulu Silallu pissusaanut politik	14
6.0 Suliniuteqarfiit pingaarutilli	16
6.1 Inissiat.....	17
6.2 Illoqarfimmi sanaartornerit Attaveqaatillu	19
6.3 Pilesaarut	22
6.4 Pinngortitaq, silap pissusaa avatangiisillu	23

1.0 Aallaqqaasiut

Illoqarfitsinnik inoqarfitsinnillu takorluuilluni pilersaarusionerit inuiaqatigiinni atugarissaarnissamik pilersitsinissamut tunngaviupput aammalu illoqarfiit inoqarfiillu innuttaasut pitsaalluinnartumik atugaqalernissaannut ineriartortitsinissanut tunngaviullutik. Tamanna ilutigalugu illoqarfitsinnik inoqarfitsinnillu ingerlatsinerit aserfallatsaaliuinerillu naleqassutaatitsinnik isumaginninneruvoq aamma illoqarfitsinni inoqarfitsinnilu naleqassutsinik pissutsinillu aqutsinerit uagutsinnut nukissatsinnillu sinnilinnik oqaluttuurtuupput.

Pissutsit tamakku Sanarfinernut Avatangiisinullu tunngasuni suliarineqartussaapput. Kommuneqarfik Sermersuumi Sanarfinernut Avatangiisinullu ataatsimiititaq illoqarfiit ineriartortinneqarnissaannut killiliisuvoq, taamaalillutik innuttaasut, namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut, oqartussaasut allallu siunissami suliassatik pillugit pilersaarusionsinnaaniassammata. Sanarfinernut Avatangiisinullu ingerlatsivimmi Kommuneqarfik Sermersuup illuutaanik attaveqaataanillu pilersaarusionerit, piviusunngortitsinerit, ingerlatsinerit aserfallatsaaliuinerillu isumagineqarput. Illoqarfitta inoqarfittalu kissaatigisatsit naammassinnittumik ineriartortinnissaannut pissutsit tamaasa ataatsimoortut ilaattut isiginissaat pingaaruteqarpoq. Taamaalilluni apeqqut aalajangiisuusoq unaalerpoq:

Illoqarfitsinni inoqarfitsinnilu qanoq inoorusuppugut?

Sunik imaqqassappat pitsaassutsillu suut naammassissavaat?

Innuttaasut ineriartornermut qanoq ilillugit akuliutitinneqassappat?

Illoqarfiit inoqarfiillu inuit pilluarfigisinnaasaat qanoq pilersissavavut?

Apeqqutinut tamakkununga siunissamut qulakkeerinnittunik akissuteqarnissamut akisussaaffimmik tigummisoq tassaavoq Kommuneqarfik Sermersooq, akissutillu amerlasuujusinnaapput. Assersuutigalugu illoqarfiit inoqarfiillu misigisassanik, toqqissisimanernik aamma illunik illoqarfinnilu illussanik titartakkanik kusanartunik amerlasuunik misigisaqarfiusunik ineriartortinneqartariaqarput. Inissiat tamakkulu avatangiiserisaat innuttaasunut inuuniarnermut pitsaasunik atugassaqartitsisunik imaqartariaqarput. Ilinniarfiit meeqqeriveqarfiillu pilersaarusionerineqartariaqarput, taamaalilluni qitiusumik ilinniarfinnik, atuarfinnik meeqqerivinnillu nutaanik sanasoqarsinnaasunngorlugu. Inuussutissarsiuteqarfiit nutaat pilersaarusionerineqartariaqarput, taamaalilluni inuiaqatigiinni aningaasaqarnerup inerisarneqarnissaanut tunngavissanik pilersitsisoqarsinnaasunngorlugu. Angallannerit assartuinerillu angallannermi isumannaatsuunissaq annerusoq siunissamilu assartuisarnissamik pisariaqartitsineq naammassillugu pilersaarusionerineqartariaqarput. Avatangiisit nukissiuutillu pillugit suliniutit pinngortitap silallu pissusaata innuttaasunut peqqinnartunngorlugit qulakkeerinnittuussapput. Allakkami matumani pissutsit tamakku suliarineqarput/eqqartorneqarput, taamaalillunilu Kommuneqarfik Sermersuup Sanarfinernut Avatangiisinullu 2009-12-imut politikiniik periusaanillu imaqarluni. Tassani

qinigaaffimmi matumani kommunerujussuarmi nutaami pingaarnersiukkat anguniakkallu immikkoortiterneqarput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Ado Holm

Sanarfinermut Avatangiisinullu ataatsimiititami siulittaasoqmi

Kommuneqarfik Sermersooq

Oktobari 2009

2.0 Naleqassutsinut tunngavissat

Sanarfinernut Avatangiisinullu ataatsimiititaq anguniagassat tullinguuttut makku aallaavigalugit sulivoq:

- **Isumaginnineq avatangiisillu eqqarsaatigalugit imminut nammassinnaasumik ineriartortitsineq**
- **Pitsaasumik siuariatorneq piorsaanertalik atugarissaarnerulernermillu ilalik**

Siunissamut aaqqiissutissat anguniagassani marluusuniipput. Imminut nammassinnaasumik ineriartortitsinermi siunissami kinguaariingortussanut eqqarsaatiginnittumik sammininneq qulakkeerneqassaaq aammalu maannakkut pissutsit pitsanngorsartariaqarnerat akueralugu piorsaaneq sammillugu pitsaasumik siuariartortitsisoqassaaq. Imminut nammassinnaasumik ineriartortitsineq pitsaasumillu siuariatorneq anguniagassaapput marluk assigiissut. Aappaa aapparminit pingaarnerunngilaq tamanillu naammassinnineq qaamasumik siunissaqarnitsinnut aalajangiisuussaaq.

Imminut nammassinnaasumik ineriartortitsiniaraanni atituumik tunngaviusumillu akisussaaffeqarlunilu ilisimasaqarluortoqartariaqarpoq. Akisussaaffimmik tigusinermi naatsorsuutigineqassanngilaq inuiaqatigiinni imminut nammassinnaasumik pitsaasumillu ineriartortitsineq allat isumagissagaat. Inuiaqatigiinni pissutsit pitsaanagerusunngortinniarlugit siunissamilu kinguaariiusussanut iluaqutaasunngortinniarlugit inuiaqatigiittut inuttullu ataasiakkaatut akisussaaffinnik tiguisoqartariaqarpoq. Ilinniartitaaneq, ilisimatusarneq ilisimasanillu amerlisaaneq sutigut tamatigut inuiaqatigiit pitsaasumik ineriartortinneqarnissaannut aamma tunngaviupput. Ilinniartitaanermi ilisimasanillu amerlisaanerni ilaqutariit, meeqqat atuarfii, suliatigut ilinniartitaanerit, ilisimatusarfii inuunerlu naallugu ilikkagaqartarnerit tamarmik ilaatinneqarput. Inuusuttut tamarmik ilinniagaqassapput inuiaqatigiillu inuiaqatigiinnik piorsaanerni inuusuttut tamakku pilerisaarsinnaasariaqarpaat tigungmiinnarlugillu.

Pitsaasumik siuariatorniaraanni annertuumik piginnittuusariaqarpoq amerlasuujusariaqarlunilu. Atituumik akisussaaffeqaraanni piginnittuuneq malinnaasarpog, tamannalu allangornissanut akuersaartumik pitsaasumillu siuariatornermut aalajangiisuvoq. Piginnittuunerumuna ineriatornermut saatsinneqarnera innuttaasut inuunerminnik inuiaqatigiillu qanoq issusiannik tulluusimaaruteqartoqassanersut nuannaarutiginnissanersullu aalajangertaraa. Amerlangaassutsit nukissanik tunisisarput sutigullu tamatigut ineriatornermi suliniutinik timitaliillunilu peqataanerit pilersittaraat. Inuiaqatigiinni amerlasuunik iluseqartuni pitsaassutsinik akuerinninnissaq isumaginnineq, ilinniartitaaneq, namminersorluni inuussutissarsiateqarnermi piginnaanerit attaveqaatillu nukittorsarnissaannut piumasaqaataavoq. Amerlagaassuseq najukkami, nunami nunanilu tamalaani nalilittut isigineqartariaqarpoq.

Imminut nammassinnaasumik ineriartortitsinerup angunissaanut piunasaqaatit inuiaqatigiit tunngaviusumik akisussaassutsip piginnittuunerullu ineriartortinneqarnissaat, ilisimasat amerlisarneqarnissaasa siuarsarneqarnissaat aamma amerlangaassutsinik pingaartitsinerit sulissutigisariaqarpaat. Taamaalilluni ataatsimiititaq naleqassutsinut tunngavissat ataatsimiititap ulluinnarni sulineranut aalajangiisarnanullu takussutissaasut aallaavigalugit sulivoq.

3.0 Takorluukkat

”Inussulioqatigiissaagut aqqutissiuisuullutalu”

- Sanarfinerni Avatangiisinilu kommune siuttuussaaq, nunatsinni aamma Issittumi tamarmi.
- Pilersaarusiornermut politik eqqarsaatigilluagaq, imminut nammassinnaasoq siunissamullu isiginnittoq inuiaqatigiit pitsaasumik imminullu illersorsinnaasumik ineriartortinneqarnissaannut qulakkeerinnittuussaaq.
- Kommunimi isorartoqisumi inooriaatsit inuussutissarsiutillu assigiinngitsut tamaasa eqqarsaatigalugit attaveqaatit, assartuinerit attaveqatigiittarnerillu inuiaqatigiit ineriartornerannut atugarissaarnerannullu iluaqutaassapput.
- Kommunip killissat naleqquttut qulakkiissavai, taamaalillutik innuttaasut akisussaassuseqartumik mianerinnittumillu pinngortitamik isumaginnittuuniassammata.
- Pinngortitamik silallu pissusaanik ilisimatusarnermi piorsaarnermilu kommune timitaliilluni peqataassaaq, tamannalu ilutigalugu tamakku pillugit innuttaasut ilisimatinneqartassallutik.
- Piorsaanissamut periarfissat nukissiuutit imminnut nammassinnaasut immikkut sammillugit kommunip siuarsassavai.
- Suliffeqarfinnik nutaanik aallartitsinerni sanaartornernilu allani pinngortitamik avatangiisinillu sunniinerit sapinngisamik minnerpaaffimmitinneqassapput, tamannalu ilutigalugu mingutsitsisoqariataarnissaanut pisariaqartinneqartunik qanoq iliuseqartoqassalluni.
- Kommunip pilersaarutaatai malittarisassaataalu naapertorlugit sanaartortoqassaaq.
- Sanaartukkat avatangiisinut naleqquttuunissaat aamma ilusaat qalipaataallu kusanartuunissaat pinngortitamullu avatangiiserisamut mianerinnittuunissaat qulakkeerneqassaaq.
- Inissiat sanaartukkallu qanganiilli sanaartorneqartartut nutaamillu ineriartortinneqarsimasut illoqarfiit inoqarfiillu pisariaqartitaat periarfissaallu naapertorlugit pilersaarusiorneqassapput suliarineqarlutillu.

4.0 Kommuniq sanarfinerni avatangiisinilu suliassai

Periuseq

Kommuneqarfik Sermersuumi kommunalbestyrelse suliassaqarfinnik ataasiakkaanik aqutsinerni makku pilersissavai:

- **Nutarterinerit**
- **Paasiuminarsaanerit**
- **Tungavissiuinerit**

Taamaattumik oqariartaatsit pingasut taakku Sanarfinermut Avatangiisinullu ingerlatsivimmi ingerlaatsinut, anguniakkanut sulianullu najoqqutatut uuttuutitullu atorneqassapput. Ataatsimiititap ingerlatsiviullu nalinginnaasumik suleqatigiillutik akisussaassuseq piginnittuunerlu siuarsassavaat, ilisimasaniq amerlisaaneq siuarsassavaat amerlangaassutsillu pingaartillugit, taamaattumik aamma sulineq misissueqqissaarinernik, nalilersuinernik (nalilersueqqinnernik), nutaaliornernik aamma tamakkununga attuumassuteqartunik piginnaanernik, soqutigisaqaqatigiinnik innuttaasunillu aallaaveqassaaq.

Politikikkut suliniuteqarfiit pingaarnerit

Kommuneqarfik Sermersuumi kommunalbestyrelsip 2009-mi suliniuteqarfiit pingaarnerit tullinnguuttut makku oqaaseqatigiillorpai:

- **Ilaqutariinnut politik ataqatigiisooq**
- **Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq inuiaqatigiit ineriartortinneqarnerannut tungavittut**
- **Inuiaqatigiit imminnut nammassinnaasut illoqarfinnik inissianillu ineriartortitsinernik aallaavillit.**

Suliniuteqarfiit tamakku Sanarfinermut Avatangiisinullu ataatsimiititap politikinik suliqaarneranut ersarissaataassapput, sulianilu tamakkunani kommunip sanaartornermi ingerlatsinermilu takorluugai, anguniagai aamma avatangiisini sanaartorfioereersuni nalinginnaasunilu periuseq aalajangersarneqassapput.

5.0 Politikit

Kommuneqarfik Sermersuup sanarfinerni avatangiisinilu suliaqarnerani politikit tullinnguuttut makku killiliunneqarput:

- **Pilersaarusionermut politik**
- **Ineqarnermut politik**
- **Illoqarfimmi sanaartornernut attaveqaatinullu politik**
- **Pinngortitaq, avatangiisit silallu pissusaa pillugit politik**

5.1 Pilersaarusionermut politik

Pilersaarusionermut inatsimmi nutaami Kommuneqarfik Sermersooq kommunerujussuarmut nutaamut pilersaarusionissamut tunngavissanik qulakkeerinninnissamut sakkunik pitsaasunik pissarsisimavoq.

Ataatsimoortumik samminnittumik pitsaanerpaamik aaqqiinissat sapinngisarlu tamaat annertunerpaamik tunngavissiinissaq kommunip qulakkeerusuppai. Taamaattumik kommune Namminersorlutik Oqartussat, kattuuffiit allat kommunimilu innuttaasut qanimut oqaloqatigalugit pilersaarusionerq samminiarpaa.

Suliassanik suliarinnittarnernik ataatsimoortuunissamik kissaateqarneq aallaavigalugu kommunimi tamarmi ataqatigiissumik pilersaarusiortoqarnissaa kommunip kissaatigaa, pilersaarusionermilu sanaartugassanik sumiissutsini assigiinngissutsinik pingaartitsisunik pilersaarusionerit tamarmik ilaatinneqassapput.

Illoqarfinni inoqarfinnilu ataasiakkaani ineriartortitsinissanut periarfissat qulaajarneqassapput. Illoqarfinnut inoqarfinnullu ataasiakkaanut anguniagassat periarfissallu Kommuneqarfik Sermersuumi innuttaasut qanimut oqaloqatigalugit pissapput.

”Pilersaarusionerup ineriartortitsinermi porsaanermilu periarfissat pilersissavai”

- **Kommunimut pilersaarut nutaaq kommunerujussuup ataatsimoortinneqarneranut pilersaarusionerqarneranullu qitiusumik sakkuusaaq.**
- **Kommunimi illoqarfinni inoqarfinnilu ineriartortitsinerit sumiiffinni taakkunani periarfissanik pisariaqartitanillu tunngavissinneqassapput.**
- **Pilersaarusionerup ataatsimoortuunissaa aammalu inissiani, ilinniarfinni inuussutissarsiutinilu periarfissanik amerlanernik ineriartortitsinissanut amerlanerusunik periarfissiijuarnissaa qulakkeerneqassaaq.**

5.2 Ineqarnermut politik

Inissaaleqinerup iluarsivigineqarnissaa inuunermilu atukkat pitsanngorsarneqarnissaasa ataqatigiinnerat sammineqassaaq. Taamaattumik pisortat inissialiortitsinerat pisariaqartinneqartut naapertorlugit pinissaa tamannalu ilutigalugu kusanartuunissaa ataqatigiinnermullu naleqqussarneqarsimanissaa pingaaruteqarpoq.

Samspillet mellem en afhjælpning af boligmangel og forbedring af livskvaliteten skal være i fokus. Det er derfor vigtigt, at det offentlige boligbyggeri foregår i et tempo, der svarer til behovene, og som samtidigt er tidssvarende og tilpasset sin kontekst.

Inissiat amerlasuunik aningaasaliffiupput taamaattumillu naleqquttumik piffissarlu eqqorlugu inissiat aserfallatsaaliorneqarnerisigut inissiat naleqartiinnarnissaat pingaaruteqarpoq. Tamanna ilutigalugu sanaartortoqartillugu pitsaassutsit nakkutigineqartariaqarput. Taamaattumillu sanaartornerni pitsaassutsit aserfallatsaaliuinerillu pillugit inatsisinik sukaterisoqarnissaa kommunip sulissutiginiarpaa – aamma nammineq sanaartortunut.

Kommuneqarfik Sermersuup kommunimi inissiat ataatsimoortutut isigineqarnissaat sulissutiginiarpaa, Namminersorlutik Oqartussat kommunilluunniit namminneq inissiaatigineraat apeqputaatinngu. Inissianik ataatsimoortunik attartortittakkanik pilersitsinissaaq sulissutiginiarpaput, sulinitinnilu innuttaasut inuuniarnerminni atugarisaasa pitsaanerulersinneqarnissaat pingaarnertut sammineqassaaq.

Sanaartornernut pisortat tapiissutaat akikitsunik pitsaasunillu sanaartornissanut qulakkeerineqataassapput. Inissialiortiternissanut aningaasaliissutit immikkoortinneqartartut atorlugit sapinngisamik inissianik amerlanerpaanik sanasoqarnissaa Kommuneqarfik Sermersuumi kissaatigineqarpoq. Taamaattumik innuttaasut 20/20/60-nik **[Kommunen vil derfor tilskynde borgerne til at købe egen bolig i form af ejerboliger med offentlige låne- og tilskudsordninger]** taarsigassarsinerit atorlugit namminerisamik inissianik, ajornanngiffiinilu piginneqatigiilluni inissianik sanaqataanerillu atorlugit pisinissaannut nukingisaarniarpai. Sanaartornernut aningaasartuutit innuttaasut ataasiakkaat aningaasatigut sapinngisaannik amerlaqateqarnissaat anguniagaavoq.

Ilinniagaqartut inissaqartinneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Tamanna ilutigalugu ukiuni aggersuni utoqqaat amerliartortussaapput taamaattumillu inissiat amerlisarneranni utoqqarnut innarluutilinnullu naleqquttunik utoqqaat angerlarsimaannarnissaannik periarfissiisunik sanaartortoqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Inissialiortiternerni inuiaqatigiinni inissisimasut allat aamma eqqarsaatigineqassapput, assersuutigalugit anaanat inuusuttut kisermaat.

”Kommuneqarfik najugaqarfigissallugu pitsaasuvoq

- qanorluunniit ittumik inuugaluaraanni.”

- Kikkut tamarmik pitsaasunik ineqartussaataapput.
- Innuttaasut inissianik inuunerminni atugarisaminnut naleqquttunik pisinissaannut qulakkeerinnittoqarnissaanut kommune pingaarutilimmik inissisimavoq.
- Pisariaqartitsinerit sioqqullugit sanaartorfigissaasoqartariaqarpoq.
- Inissiat sanaartukkallu allat nukissiuutinik ataavartunik atuisussanngorlugit avatangiisinullu navianaataasussaajunnaarlugit sanaartorneqassapput.
- **Alle uddannelsessøgende bør så vidt muligt kunne tilbydes en bolig.**
- Utoqqaat innarluutilillu toqqissisimanartunik ineqarsinnaasariaqarput inissiallu najugaqartut ataasiakkaat pisariaqartitaannut naleqquttuussallutik.
- Kommunip ilaqutariinnut inuusuttunut anaanaasunullu inuusuttunut kisermaanullu inissiat pisariaqartinneqartut pingaarnersiussavai.
[Kommunen skal prioritere behovet for boliger til unge familier og unge enlige forældre.]

5.3 Illoqarfinni sanaartornernut Attaveqaateqarnermullu politik

Kommuneqarfik Sermersooq nunatsinni kommunit innuttaqarnerisaraat aammalu Kangianiit Kitaanut 609.000 km²-iulluni. Taamaattumik sumiissutsini unamminartunik, periarfissanik pisariaqartitanillu eqqarsaatiginnittumik illoqarfinni sanaartornernut attaveqaateqarnermullu politikimik tunngavissaqarluartumik pisariaqartitsisoqarpoq. Qanorluunniit inuugaluaraanni inuit ataasiakkaat najugarisaminnik tulluusimaaruteqarnissaat pingaaruteqarpoq. Isumaqarpugut tamanna piginnittuunermik ataatsimooqatigiinnermillu pilersitsisuuvoq. Illoqarfiit inuuffigissallugit peqqinnartuussapput inuppalaarfiussallutillu, meeqqat ilaqutariillu pitsaasumik inuusinnaasariaqarput.

Tamanna pitsaasumik illoqarfimmi pinngortamilu misigisaqarnissamik samminnittumik pilersaarusiorneqarnissamik piumasaqaatitaqarpoq aamma pilersaarusiorneq innuttaasunut assigiinngitsunut tamanut eqqarsaatiginnittoq piumasaqaataavoq. Taamaattumik illoqarfiit tamarmik sanaartornissanut attaveqaatinullu pilersaarutaateqarnissaat sulissutiginiarparput. Tamanna pitsaasunik sanaartornissanik piumasaqaatitaqarpoq taamaattumillu Kommuneqarfik Sermersooq sanaartornernut, illoqarfinni sanaartornernut silamilu nunaminertanut illussanik titartaasoqarneq eqqarsaatigalugu sakkortuumik politikeqartariaqarpoq. Kommunip pilersaarusiorneranut pitsaassutsit pitsaalluinnartuunissaannik piumasaqaateqartoqassaaq.

Attaveqaatini nunatsinni nunanullu allanut assartuineri unamminartorpasuit salliutinneqassapput. Taamaattumik kommune mittarfinni umiarsualivinnilu sapinngisamik annertunerpaamik sunniuteqarnissaa qulakkeerneqassaaq, ingerlatsinerit, alliliinerit nutaanillu pilersitsinerit eqqarsaatigalugit.

Nuuk nunatsinni ilinniartitaanermut, niuernerit inuussutissarsiuuteqarnermullu qitiuvoq, illoqarfimmilu nunatsinni sumiiffinnit allanit nutsertut amerliartornerat malunnarpoq. **Rammerne for befolkningens mobilitet skal forbedres – derfor skal vi sikre, at hovedstaden udvikler sig harmonisk og i et tempo, der tilgodeser kravet om udbygning, og offentlige ordninger for tilskud skal synliggøres og benyttes.**

***”Illoqarfivut inoqarfivullu tulluusimaarutigavut aamma
Ineriartortitsineri pitsaanerpaanik
atugassaqarfiunissaat qulakkiissavarput”***

- **Ataatsimoortumik pilersaarusiorneq kikkullu tamat oqartussaaqataanerit pingaartinneqassapput.**
- **Illoqarfiit tamarmik assigiimik ineriartortinneqassapput – sumiissutsini assigiinngissutit ataqqillugit.**
- **Nuuk nunatsinni illoqarfiit pingaarnersanngorlugu ineriartortinneqassaaq illoqarfinnullu allanut maligassiuissuussalluni.**
- **Innuttaasut nuttarsinnaanerisa siuarsarneqarnissaat sulissutigissavarput.**
- **Sumiiffinni periarfissat naliitsut atorluassavavut.**
- **Nuummi nunanit tamalaanit umiarsuarnut umiarsualivik mittarfillu maannakkut siunissamilu pisariaqartitatsinnik naammassinnissinnaasoq sulissutigissavavut.**

5.4 Pinngortitamut, avatangiisinut silallu pissusnaanut politik

Kommuneqarfik Sermersooq nunatsinni kommunimilu pisuussutinik nungusaataangitsumik aqutsinermut kommuninut maligassiuissuussaaq. Silap pissusaata allanngoriartornera pissutigalugu nunarput tikeraarneqartarpoq nunarsuarmilu tamarmi oqallisigineqarluni, aamma ulluinnarni silap pissusaata allanngoriartornera uagut malugaarput. Kommunip imminut nammassinnaasumik ineriartortitsinissaa qulakkeertussaataavarput. Tamanna kisitta suliarisinnaangilarput taamaattumillu nunatsinni ilisimasat pillugit kattuffinnik pitsaasumik attaveqartariaqarpugut. Tassani Namminersorlutik Oqartussat, Pinngortitaleriffik Silallu pissusaanik Ilisimatusarfik eqqarsaatigineqarput. Pinngortitami avatangiisinilu qorsuusuni inissatsinnut pissaagut avatangiisillu qulakkeerneqarnissaannut anguniagassanut aningaasanullu pitsaasunik isummersuissaalluta.

Imminut nammassinnaaneq pingaarnersaavoq aaqqiissutivullu tamatumingga aallaaveqarnissaat qulakkiissavarput. Tassani minnerunngitsumik eqqagassalerisarneq eqqarsaatigineqarpoq, tassanilu siunissami eqqakkanik ikuallaasarnerit allatullu suujunnaarsitsisarnerit nunatsinni taamaalillunilu aamma illoqarfiit pingaarnersaanni nammineq eqqakkanik suujunnaarsitserusunnitsinnut naapertuuttumik pisarnissaat qulakkeerneqassaaq. Tamanna ilutigalugu avatangiisit pillugit inatsisip siunissamik qulakkeernittuunissaa angusaqarluaataanissaalu qulakkeerniarlugit sulissaagut. Nunatsinni avatangiisit pillugit suliniutit killissaat pillugit inatsisitigut pitsaanerusunik pilersitsoqarnissaanut kommune Naalakkersuisunik suleqateqassaaq.

Kommunip avatangiisinik nammineq sunniuteqartarnini sammissavaa. Qorsunnik pisisinnaanerput qulakkiissavarput. Nammineq aalajangiinitta avatangiisitigut kingunerisinnaasat sammissavavut aammalu kikkut tamarmik qanoq avatangiisilerisarnerat qanoq ililluta sunnersinnaaneripput eqqumaffigissavarput. Avatangiisinut tunngasut kommunip suliaqarnerani pingaartinneqarnerujussuussapput siornatigumullu naleqqiullugu nukissanik amerlanerusunik pilersorneqassaaq.

Kommunip avatangiisit pillugit suliniutai pitsaaliuinerussapput, tassani inuiaqatigiinni suleqataasut amerlasuut avatangiisinik pitsaanerusumik pissusilersorfiginnittarnissaannut sunnernerneqassapput. Tamanna avatangiisit pillugit siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu pilersaarusiornarit annertuut iluaqutigalugit pissaaq, pilersaarusiornermilu maannakkut avatangiisinut sunniutinik ersiutinik suliaqarnermiit pitsaaliuilluni periusinngoriartuartinneqassaaq. Tamanna ilutigalugu inuiaqatigiinni suleqataasut tamarmik – innuttaasunit ataasiakkaaniit suliffeqarfissuarnut kommunilu nammineq – maannakkut siunissamilu avatangiisinik sunniutinik piginnittutut akisussaaffeqartutullu misigissapput. Tamanna ersarissumik periuseqarnissamik aamma atortussanik piviusunngortitsinernik soorlu paasititsiniaanernik, avatangiisit eqqarsaatigalugit eqqortumik pitsaanerusumik pissusilersornernik nalimmassaanernillu imminut nammassinnaasumik pissusilersulernermik kinguneqartumik piunasaqaatitaqarpoq.

”Kommune qorsuusutut nukittuutut ilisarnaateqassaaq”

- **Kalaallit inuiaqatigiit imminnut nammassinnaasunnogrtinnissaannut qulakkeerinneqataassaagut.**
- **Avatangiisinik pitsanngorsaalluni sulinermi kommune siuttuussaaq.**
- **Avatangiisit eqqarsaatigalugit pikkorissigaluttuinnarnerput qulakkiissavarput.**
- **Nunani tamalaani silap pissusaa avatangiisillu sunnerneqarnerat pillugu oqallittoqarneranut tunniussaqaassaagut.**

6.0 Suliniuteqarfiit pingaarutillit

Suliniuteqarfiit pingaarutillit

Sanarfinerit avatangiisillu pillugit politikit aamma takorluukkat pivusunnngortinneqarnissaannut samminninnissaq pingaarutilinnillu suliniuteqarnerit piumasaqaataapput. Taamaattumik Kommuneqarfik Sermersuup suliniuteqarfiit pingaarutillit sisamaasut toqqarsimavai, taakkulu kommunip sanarfinerni avatangiisinilu 2009-miit 2012-ip tungaanut suliaanik aqutsisuussapput.

- **Pilersaarutit**
- **Inissiat**
- **Illoqarfimmi sanaartornerit attaveqaatillu**
- **Pinngortitaq, silap pissusaa avatangiisillu**

6.1 Pilersaarut

Kommune ataatsimoortuuvoq aamma ataatsimoortumik pilersarusiorneq tamallu oqartussaaqataanerat pingaartinneqassapput. Illoqarfinnilli ineriartortitsinerit tunngavissiorneqassapput, tamakkunani nammineq pisariaqartitat periarfissallu naapertorlugit, taamaattumillu ineriartortitsinissamut periutsit qulaajariikkat malillugit illoqarfiit pitsaassusereriigaannik nukittorsaataasunik siunertaqartut atorlugit ineriartortinneqassallutik. Aaqqiissutissat ataatsimoortut pitsaanerpaat tunngavissiuinerillu sapinngisamik annertunerpaat qulakkeerniarlugit Namminersorlutik Oqartussat, kattuffiit allat kommunimilu innuttaasut qanimut oqaloqatigalugit kommune pilersarusiornermut samminnissaaq. Kommunip pilersaarutigeriigai pilersaarutigiumaagalu ataatsimoortuussapput, taamaalillutik illunuk sumiissusersinerni ilusilersuinernilu aamma sunniuteqatigiittoqarniassammat.

Taamaattumik kommunip suliniuteqarfiit pingasuusut tullinnguuttut makku pingaartippai:

6.1.1 Pisariaqartitsineq periarfissallu naapertorlugit ineriartortitsinerit

- Pisariaqartitsineq periarfissallu naapertorlugit illoqarfiit nunaqarfiillu piorsarneqassapput.
- Nuuk kommunimi qitiusumik inissisimavoq tamatumalu kingorna tamanna malillugu pilersarusiortoqassaaq inerisaasoqarlunilu.
- Tuujummut Narsarsuarmullu ataatsimoortumik pilersarusiorneq aamma Qinngutsinnik pilersarusioqqinneq pingaartinneqassapput.
- Paamiuni ineriartorneq inuussutissarsiutinik ineriartortitsineri pisariaqartitsineq malillugu pilersarusiorneqassaaq tamannalu aamma innuttaasut pisariaqartitaat kissaataallu malillugit assigiissarneqassalluni. Paamiuni najugaqassalluni sulissallunilu pilerinartuunera tunngavissiuussavarput.
- Tasiilami takornariaqarneq tunngaviginerullugu ineriartortitsisoqassaaq aammalu inuussutissarsiutip taassuma pitsaanerpaanik atugassaqartitaaffiunissaa qulakkiissavarput, tamannalu illoqarfiup avatangiisaasa assigiissinnerisigut pilerinartuutinnerisigullu pissaaq, taamaalilluni takornariat naliitsunik misigisaqartarniassammata.
- Illoqqortoormiit illoqarfiup nunarsuarmi nunat allanngutsaaliukkat annersaannut isaaffiunera aammalu suliffissuaqarnermik ineriartortitsinissamut periarfissaqarnera eqqarsaatigalugit ineriartortitsisoqassaaq. Tassani minnerunngitsumik aatsitassarsiorneq eqqarsaatigineqarpoq.
- Ivittuuni Kangilinnguani sakkutooqarfiup siunissamut pilersaarutaatai naapertorlugit ineriartortitsineq nalimmassarneqassaaq tunngavissiorneqarlunilu.
- Kommune nunaqarfinni sanaartukkat avatangiisaasa aqunneqarnerat eqqarsaatigalugit eqqortumik sammisaqassaaq.

6.1.2 Ilinniarfinnik piorsaanerit

- Nuuk Ilisimatusarfeqarfittut ilinniarfeqarfittullu piorsarneqassaaq. Ilinniarfioreersut ilinniarfinngorumaartussallu siunissami allilernerqarnissaat eqqarsaatigalugit pilersarusiortoqassaaq. Tamanna llimmarfiup eqqaani sumiiffimmik

ataqatigiissitsisoqarneratigut pissaaq, tassanilu ilinniartoqarfimmik piorsaasoqassaaq, taannalu Nuup illoqarfiata avatangiisaanut ilaatinneqassaaq ilinniartunullu isummersornissanik pilersitsissalluni.

- Kommune inissialiornernik ilinniarfiliornernillu ersarissumik samminilluni kommunimit tamarmit ilinniartut ilinniakkaminnik naammassinnissinnaanerannut iluaqutaassaaq.

6.1.3 Sunniuteqaqatigiinnerit

- Aqutsisoqarfiit tamaasa pilersaaruserioriaatsimut katersorlugit.
- Kommunimut pilersaaruseriorluni.
- Kommunip illoqarfiit pingaarnersaannut, illoqarfinnut nunaqarfinnullu pilersaarutaatai katersorlugit.
- Namminersorlutik Oqartussat pilersaarutaataat soqutigisaallu katersorlugit.
- Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut pilersaarutaat soqutigisaallu katersorlugit.
- Aatsitassarsiortut pilersaarutaataat soqutigisaallu katersorlugit.
- Meeqqeriviliornernut pilersaarutit katersorlugit.
- Ilinniarfinnut ineriartortitsivinnullu pilersaarutit katersorlugit (ilinniaqqinerit, ilimmarfik aamma ilinniakkat nutaat soorlu qarasaasialerineq, eqqumiitsuliorneq aamma ilusilersuineq).
- Nukissiorfiit **og Tele Greenlands** pilersaarutaataat periusaataataallu katersorlugit.
- Namminersorlutik Oqartussat, kattuffiit allat kommunimilu innuttaasut qanimut oqaloqatigalugit pilersaaruseriorortoqassaaq.
- **Ved sammenfaldende interessesfærer skal planlægningen skal ske i et politisk samarbejde med kommunens øvrige udvalg.**

6.2 Inissiat

Inissianut tunngasut pingaartinneqarnerisaapput. Inissaaleqineq sivisuumik utaqqisunik allatsissimasortalik iluarsineqartariaqarpoq. Ajornartorsiut tamanna ukiorpassuarni ajornartorsiutaasimavoq. Ajornartorsiut tamanna iluarsiniarlugu aningaasaliisarneq, innuttaasut inissiaartaarsinnaanerit sanaartornernilu aningaasartuutit eqqarsaatigalugit nutaamik eqqarsartoqartariaqarpoq.

Aammattaq inissiaaareersut ullumikkullu inissiat avatangiisaat isiginiarneqartariaqarput. Pisortat inissiaataasa ilaannik aserfallatsaaliuisannginnerit inuttut ineriartornermut siuarsaataangillat. Nutaanik inissiaqarfiliortoqassatillugu inissiat illoqarfiup pitsaassusaanut iluaqutaanissaat inuttullu assigiinngissutsit eqqarsaatigineqarnissaat eqqarsaatigineqartariaqarput/isumagineqartariaqarput.

Taamaattumik suliniuteqarfiit tullinguuttut pingasut uku kommunip pingaartippai:

6.2.1 Sanaartorfigissaanerit

- Pisariaqartitsineq naapertorlugu inissiat amerliartortinneqarnissaannut pisariaqartinneqartunik attaveqaateqartariaqarpoq. Kommunip inissianut periusaanut pingaarutilimmik tunngavissiisumik namminersortut sanaartorfigissaanernut periuseqarnissaat sammineqartariaqarpoq.

6.2.2 Inissiat kikkunnilluunniit attartorneqarsinnaasut

- Sukumiisumik ilisimasaqarluarlunilu pilersaarusiornikkut sanaartornikkullu akikitsunik pitsaasunillu inissialiornissat kommunip qulakkiissavaa.
- Inuusuttunut, utoqqarnut innarluutilinnullu inissianut tunngatillugu siunertaqarluartunik suliniuteqartoqassaaq.
- **Byggesjusk skal undgås, og der skal derfor sætte fokus på et tæt tilsyn ved opførelse af nybyggeri.**

6.2.3 Aserfallatsaaliuinerit

- Illuutit, sanaartukkat, aqquuserngit il.il. atorlugit pitsaasumik ingerlaavartumillu aserfallatsaaliuinikkut eqqiluitsitsinikkullu kommunip naleqartitai qulakkiisavavut. Nalilinnik qulakkeerinnineq illoqarfinnik kusanartunik pilersitsisarpoq, avatangiisinik tunngavissiisarpoq innuttaasullu inuuniarnerminni atugarissaarnerulertarput.
- **Der skal udvikles en handleplan for sanering og nedrivning af saneringsmodne bygninger i kommunen.**

6.3 Illoqarfimmi sanaartornerit attaveqaatillu

Kommuneqarfik Sermersuup suliniutit kommunimi tamarmi aallartinniarpai, suliniutillu illussanik titartakkat illoqarfimmillu ineriartortitsinerit kusanartut innuttaasut periarfissaannik siuarsaasut, kinaassutsinik pilersitsisut, inuuniarnermik pitsanngorsaataasut tamannalu ilutigalugu atugarissaarnerulersitsisut tunngavississinnaavaat. Kommune siunertaqarluartumik suliniuteqarniarpoq tassanilu illoqarfiit pingaarnersaata Nuup ineriartornissamut periarfissat eqqarsaatigalugit killeqanngitsumik assigiissumillu ineriartortinneqarnissaa qulakkeerneqassaaq. Kommune sakkussiornermik aallartitsiniarpoq ingerlatitseqqillunilu, sakkussallu illoqarfiup iluani kommunimilu aamma kommunip avataani, nunarsuaq avatangiiserput eqqarsaatigalugu, attaveqaatit piorsarneqarnissaannut periarfissiissapput.

Taamaattumik kommunip suliniuteqarfiit sisamaasut tullinnguuttut makku pingaartippai:

6.3.1 Nuuk illoqarfiit pingaarnersaattut qitiusoqarfittullu

- Nuummi inissiat inuussutissarsiutillu avatangiisaat pilerinartut ineriartorteqqittuarnissaannut periarfissat nukittuumik siunissamillu qulakkeerinnittumik pilersaarutinut tunngavissiiinnikkut tunngavissiorneqassapput.
- Nuup illoqarfittaata nunatsinni Issittumilu illussanik titartaasarnertit atuussinnaanerillu pitsaassuseq eqqarsaatigalugu inissisavaat. Tamanna tigussaasunik pilersaaruteqarnikkut illoqarfimmi sumiiffinni toqqakkani siunertaqarluartumik pitsanngorsaannikkut pissaaq.
- Nuummi timmisartunut nunanit tamalaaneersunit mittarfittaartoqarnissaa umiarsuarnullu nunanit tamalaaneersunit umiarsualivittaarnissaaq sulissutigissavarput, taakkulu maannakkut siunissamilu pisariaqartitavut naammassissavaat.

6.3.2 Illussanik titartaasarneq illoqarfimmillu ineriartortitsineq

- Kommunimi illussanik titartaasarneq pillugu politikiliussaagut.
- Inissiaqarfiit peqqinnartut, pilerinartut ingerlalluuartullu timikkut tarnikkullu nittarsaassiffiusinnaasut kommunip isumagissavai.
- Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu ataqatigiissumik aamma illoqarfimmi qitiusoqarfiit, namminersorluni inuussutissarsiuteqarfiit, qitiusumik ilinniarfiit il.il. eqqarsaatigalugit sunniuteqaqatigiittussanngorlugit pilersaarusiussaagut.
- Kommune siuttuussaaq aammalu pitsaasunik siunissamillu qulakkeerinnittunik sanaartornissanut pitsaasunik assersuusiussaaq.
- Pitsaasunik illussanik titartakkanik illoqarfimmillu pitsaasumik ineriartortitsinerimik assersuutinik tigusisarnikkut kommune innuttaasunik paasititsiniaaqataassaaq.
- Illoqarfiit tamarmik nutaanik sanaartornissanut pilersaarutaateqarnissaaq qulakkiissavarput.
- Tamanna naleqquttuuppat inissialiortoqartillugu allanillu sanasoqartillugu najukkami pinngortitamit atugassarititaasut atornerqarnerulernersaannut kommune siunniussaqaartassaaq.

- Qaqqani ujaqqureviliornissanut periarfissat misissorneqassapput, taamaalilluni avatangiisit ersitsut illersorneqarniassammata.
- Qaqqami/qaarsumi assigiinngitsunut atugassanik illorsualiorsinnaanerit qulaajarneqassapput misilerarneqassallutillu.
- Illunik aserfallatsaaliuisumik pilersaarusiortoqassaaq.
- Kommunimi tamarmi illunik sumiiffinnillu eriagisariaqartunik takussutissioroqassaaq.
- Kommunimi illut inoqanngitsut pillugit iliuusissatut pilersaarusiortoqassaaq.

6.3.3 Angallanneq attaveqaatillu.

- Siunissami imermik nukissiuutinillu pisariaqartitsinissaq eqqarsaatigineqassaaq taamaattumillu anorisaatit, seqinisaatit, imermik qaqqallu kissaat atorlugit nukissiuutit immaqalu aamma brint atorlugu nukissiuutit sammineqassapput.
- Nuummi umiarsualiviliuteqatigiittut ittumi kommune suleqateqassaaq, tassanilu umiarsualivitoqaq umiarsualivillu nutaaq ilaatinneqassapput.
- Umiarsualivik nutaaq Sullualummik atorluaasinnaanermut atatillugu inissinneqassaaq,
- Kommune timmisartuuleqatigiiffimmik suleqateqalissaaq, taamaalilluni Nuummi mittarfioreersoq 1199 meterinut tallineqarsinnaasunngortillugu.
- Nunanit tamalaanit timmisartunit miffigineqarsinnaasumik Nuup eqqaani 3000 meterisut takitigisumik mittaliorfiliorsinnaaneq qulaajarneqassaaq.
- Tasiilami 950-1199 meterimik takitigisumik mittaafiliorsinnaaneq qulaajarneqassaaq.
- Nuummut illoqarfinnullu allanut angallannikkut missingiisoqassaaq angallannerlu pillugu pilersaarusiortoqassaalluni.
- Pisuinnat pisuinnarnut aqquutit aqqusineqqallu atorlugit isumannaallisaaffigineqassapput.
- Ataatsimut angallassissutit siuarsarneqarneqassapput.
- Aqqusinernit mingutsitsinerit soorlu Co2-mik, pujoralannik nipinillu annikillisarneqassapput aamma tamakku pilersaarusionerni eqqarsaatigineqassapput.
- Kommunip bilinik innaallagiartortunik eqqussisinnaaneranut atuisinnaaneranullu periarfissat qulaajarneqassapput.

6.3.4 Inuussutissarsiutaareersunik allatullu inuussutissarsiutaasinnaasunik ineriartortitsinerit

- Nunaminertanik inuussutissarsiutinut siunertaqartunut pilersaarusionerit pingaartinneqarnerpaassapput.
- Illut pillugit pilersaarusiornikkut tunisassianik nutaanik avammut tuniniaanissamat ineriartortitsinissaq kommunip tunngavissiuussavaa.
- Aalisakkanik tukertitsivinni, saattuanik tukertitsivinni, umimmannik tutunillu uumasuuteqarnikkut, grønsaginik tunisassiorfinnik il.il. tunisassiorsinnaanernut periarfissiilluta pilersaarusiussaagut.
- Aalisarneq ullumikkut kommunimi inuussutissarsiutit suli pingaarnersaraat, qanoq ililluni amerlanerusunik tunitsiviliorsinnaaneq misissorneqassaaq.

- Kommuneqarfik Sermersooq siuttusariaqarpoq qeqqussanillu tunisassiorsinnaaneq pillugu misileraasoqassaaq.

6.4 Pinngortitaq, silap pissusaa avatangiisillu

Nunatta kommunillu pisuussutaanik nungusaataanngitsumik aqutsinermi Kommuneqarfik Sermersooq kommuninut maligassiuisuussaaq. Tamatumani kommune siullersaasinnaavoq aammalu kommunimut, nunatsinnut minnerunngitsumillu innuttaasunut ataasiakkaanut iluaqutaasumik Issittumi avatangiisinik ilisimasat amerlisarneqassapput.

Taamaattumik kommunip suliniuteqarfiit tullinnguuttut sisamat uku pingaartippai:

6.4.1 Eqqagassalerineq

- Eqqagassalerinermi ataqtigiisumik suliniuteqartoqassaaq taamaattumillu eqqagassalerinissaq pillugu pilersaarutivut ataatsimut allassavavut, taamaalillutik ullumikkut siunissamilu eqqagassanik ajornartorsiuteqarnerup/nissap iluarsivigineqarnissaanut ataatsimoortunik sakkussaqaarniassagatta.
- Eqqagassalerinermik pilersaarut ingerlaavartumik ineriartortissavarput.
- Illoqarfiit arlallit ikuallaavinnik pisariaqartitsipput, ikuallaaviillu pitsanngorsarneqarnissaat allanillu sanasoqarnissaa nakkutigissavarput.
- Nutaanik ikuallaaviliortoqartillugu kissap maangaannartup atorluarneqarnissaa pingaartinneqassaaq.
- Eqqakkanik assigiinngitsunik atoqqiisinnaaneq misissorneqassaaq atoqqiinissamillu tigussaasumik suliniuteqarneq piviusunngortinneqassalluni.
- Eqqagassat pillugit ataatsimoortumik najoqqutassiussaagut, taannalu atorlugu kommunip eqqagassanik ajornartorsiuteqarnera naleqqunnerpaamik iluarsivigineqassaaq.
- Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut, pisortat suliffeqarfiutaat pisortallu oqartussaasut avatangiisinik saligaatsoqarnissaanut akissusaaffimmik tigusinissaat pisariaqartinneqartunillu aserfallatsaaliuinissaat qulakkiissavarput.

6.4.2 Avatangiisinik sunniinerit annikillisarnissaat

- Avatangiisit pillugit pilersaarutaativut ataatsimut allattussavavut ingerlaavartumillu nutartertarlugit, taamaalilluni kommunimi tamarmi taamaaliortarneq ileqqunngorlugu allatallu najoqqutanngorlutik.
- Nunatsinni suliffeqarfiit annersaattut kommune qorsunnik pisiortornernut siuttuussaaq.
- Avatangiisinut navianaataanngitsumik pilersaarusiortarneq imminullu nammassinnaasumik illoqarfimmik ineriartortitsineq qulakkiissavavut.
- Avatangiisinut navianaataanngitsumik nukissiorneq ilaatigullu anorisaatit, seqinisaatit, erngup nukinga atorlugu, qaqqap kissaa atorlugu aammalu brint atorlugu avatangiisinut navianaataanngitsumik nukissiuutit sammissavavut, taamaaliornitsinni tamakku atorneqalernissaat siunertarineqarluni.
- Asimik, suliffeqarfinnik mingutsitsisunik, aqqusinertigut angallannerni immamilu mingutsitsinerit ingerlaavartumik nakkutigissavavut.
- Aatsitassarsiornissamik pilersaarutigineqartut avatangiisit eqqarsaatigalugit nalilersussavavut.

- Pinngortitaleriffimmik aamma Silap pissusaa pillugu Iisimatusarfimmik suleqateqarnerit nukittorsassavavut.
- Bilit innaallagiatortut atorneqarnissaat pilersarusiussavarput.
- Innuttaasut amerlasuunngorlutik ataatsimoorfigisaanni imermik saliiiffiliornissanut periarfissat misissussavavut, pilersarusiorlugit sanaartorlugillu.
- Siumut sammisumik aqqusinertigut angallannerup pilersarusiorneratigut aqqusinertigut angallannernit mingutsitsinerit annikillisissavavut.

6.4.3 Imminut pilersorneq

- Illoqarfimmik pilersarusiornikkut innaallagissamik pilersuinermit inissianillu kiassaanermut, inuussutissarsiutinut illuutunut pisortallu illutaannut kiassaanernut nukissiuutit ataavartut atorlugit imminut pilersuinermit peqataassaagut.

6.4.4 Pissusilersornernut nalimmassaataasumik periutsit

- Innuttaasutut akisussaaffinnik tigusinissaannut innuttaasut kaammattussavavut aammalu asip illoqarfiillu eqiluitsuunissaannut kusarnartuunissaannullu peqataassalluta.
- Pissutsit tamanna ajornartinngippassuk nunani tamalaani silap pissusaanut tunngasunik pisoqartillugu kommune peqataasassaaq.
- Paasititsiniaanikkut innuttaasut pissusilersortarnerat allanngortinneqassaaq aamma avatangiisit eqqarsaatigalugit eqqortumik pissusilersornissamut pitsaanerusunik atungassiisoqassaaq.
- Meeqqeriviit, atuarfiit ilinniaqqiffiillu suleqatiginerisigut meeqqanut inuusuttunullu annertuumik paasititsiniaanerit aallartinneqassapput.
- Killissalersuisoqassaaq, taamaalillutik kommunip suliffeqarfiutai avatangiisit eqqarsaatigalugit eqqortumik niuersinnaanerit pilerinarninngorluni.